

מעולה ראשונה על זהות:

משחק: נשים במרכז החדר דף עם שאלה: "מי אני?" ומסביבו תשובות שונות למשל: *איפה שנולדתי. *הדורות שהיו לפניי. *ההורים שלי. *המשפחה שלי. *ההיסטוריה של העם שלי. *השם שלי. *התכונות שלי. *התחביבים שלי. *העבודה שלי. *הכשרונות שלי. *מה שאני עכשיו. *הכישלונות שלי. *החברים שלי. *מה שאני רוצה להיות. *החלומות שלי. *ההשכלה שלי. *הארץ שלי. *המדינה שלי. *הדת שלי. *אחר (דף ריק).

כל חניך בוחר ארבעה דברים שמגדירים את האישיות שלו מתוך הרשימה הזאת, לאחר מכן נערוך סבב בו כל חניך יסביר את תשובותיו. תוך כדי הסברי התניכים נשאל אותם שאלות הקשורות לעבר ולעתיד, למשל: אם עליית לארץ למה הכרות שפה המדינה שלך, הארץ שלך, אתה הרי לא נולדת פה?, לא הכרת את הדורות שקדמו לך, אז מדוע הם חלק ממך? והאם החלום שלך מגדיר אותך, הרי עדיין לא הגשמת את החלום?

שאלות:

1- מי אתה?

2- כשאתה טס לחו"ל ושואלים אותך מי אתה, מה אתה עונה עכשיו?

3- האם השם זה הדבר המרכזי שמגדיר אותך?

4- אם ייקחו לך לדוגמא את השם עדיין תישאר לך זהות?

(קחו לדוגמא את מתנה ההשמדה אושוויץ, הם האמינו שברגע שלוקחים לך את השם ומחליפים אותו במספר, הם לוקחים לך את הזהות, ולמרות זאת היו אנשים שהמשיכו לנסות לקיים מצוות ולהיות קשורים לה, כי אולי אפשר לקחת את החיצוניות של האדם ולפגוע בזהותו החיצונית אבל את הזהות הפנימית של האדם אף אחד לא יוכל לקחת, אדם יהודי תמיד יישאר יהודי אף אחד לא יוכל לקחת לו את זה ולכן הרוח היהודית נשארה לאורך כל התקופות הכי קשות וכל הדברים שהעם שלנו עבר לאורך ההיסטוריה.)

6-מה לפי דעתכם הדבר שאם לוקחים לכם אותו מהזהות גורם לכם לאבד את הזהות? (השם, המשפחה, התפקיד)

7-מי מגדיר את הזהות שלי, אני או החברה? והאם אפשר לשנות בעיני החברה את הזהות שלי? או שאם התקבע לי "שם" מסוים או זהות מסוימת, זה מה שיחשבו עליי כל החיים? אני יכול להשתנות בחיים האלו? אני יכול פתאום לקום בבוקר ולהחליף זהות? זה יחזיק מעמד או שזה יתפוגג ברגע?

סיפור: נתן שרנסקי דיבר השבוע בשבע ברכות, לרגל חתונת בניה ונטע דיקשטיין. הוריו של בניה, יוסי וחנה, ואחיו שובאל, נהרגו בפגיעה כשהיה בן שבע. חבל שרק הנוכחים במעמד ישמעו את מה שאמר שרנסקי, אסיר ציון המפורסם, על המצב:

"כשאני גדלתי באוקראינה, בדונייצק, היו שם המון אומות ולאומים. היו אנשים שהיה כתוב בתעודת שלהם 'רוסי', 'אוקראיני', 'גרזיני', 'קוזאקי'. זה לא היה כל כך חשוב, לא היה הבדל גדול, אבל דבר אחד היה חשוב – אם היה כתוב 'יהודי', זה היה כאילו יש לך איזו מחלה. לא ידענו כלום על יהדות, לא היה שום דבר משמעותי בזהות היהודית שלנו חוץ מאנטישמיות ושנאה כלפינו. לכן אף אחד לא השתדל להחליף בתעודת הזהות שלו את המילה 'רוסי' במילה 'אוקראיני', למשל, כדי להתקבל לאוניברסיטה, כי זה לא משנה, אבל אם היה כתוב 'יהודי' והיית מצליח לשנות את זה – כמובן שהסיכוי שלך להתקבל יותר גדול.

נזכרתי בזה השבוע כשראיתי אלפי אנשים עומדים בגבולות, מנסים להימלט מהטרגדיה באוקראינה. הם עומדים שם יומם ולילה, ויש מילה אחת שיכולה לעזור להם לצאת משם: 'יהודי'. אם אתה יהודי – יש בחוץ יהודים שדואגים לך, יש מישהו בצד השני של הגבול שמחפש אותך, הסיכוי שלך לצאת הוא גדול. העולם התהפך. כשהייתי ילד, 'יהודי' הייתה מילה יוצאת דופן לרעה, אף אחד לא קינא בנו, היום בגבול אוקראינה יהודי היא מילה יוצאת דופן לטובה, היא מתארת אנשים שיש להם לאן ללכת ויש עם שלם, שהוא המשפחה שלהם, שמחכה להם בחוץ".

משחק: נעביר בין החניכים קופסא ובתוכה מראה. נבקש מכל חניך בתורו לפתוח את הקופסא ולתאר מה הוא רואה בפנים, מבלי ששאר החניכים מסתכלים

אוקי אז אני באמת שואל את עצמי, אתכם, מי אני? מה המטרות שלי? מה אני רוצה להיות?
נבין ש"אני" זה לא רק איך שאני נראה ודברים חיצוניים שבי, אלא ה"אני" שלי מורכב מהרבה מאד
תכונות, מחשבות, רצונות, זיכרונות ועוד דברים עמוקים רבים. על כל אחד מאיתנו לברר לעצמו- מה ה
"אני" שלו, ונגלה דברים מדהימים.

קטע: רבי זושא מאניאפולי אמר:

"אם יאמרו לי בעולם האמת: זושא, למה לא היית כמו משה רבנו?
לא אפחד כלל, וכי אפשר לדמות אותי למשה רבנו?

ממה אני כן מפחד?

כשיאמרו לי: זושא, למה לא היית זושא?"

קטע:

אפשר לראות שה"אני" שלנו מורכב מעבר, הווה ועתיד. כל הדברים שקרו לנו, לעם
ולמשפחה שלנו- טבועים בנו והם חלק בלתי נפרד מאתנו. מצד שני, גם העתיד- גם מה שאני
חולם- משנה אותי. אדם נמדד לפי הרצונות והשאיפות שלו, לאן הוא רוצה להגיע? מה
באמת חשוב לו בחיים?

אדם צריך תמיד לזכור מי הוא. כל דבר בחיים מרכיב את האישיות שלנו, ואי אפשר להתעלם
או למחוק חלק ממנה.

סיפור:

פעם רב אחד בפולין הלך מוקדם בבוקר לטבול בנהר, ולפתע נתקל בשוטר. שאל אותו
השוטר: "מי אתה, ומה אתה עושה?". ענה לו הרבי שהוא מוכן לשלם לו משכורת כפולה,
ובלבד שישאל אותו כל בוקר: "מי אתה ומה אתה עושה?".

פעמים רבות בחיים אנו שוכחים מי אנחנו ומהן מטרותינו. מה אנו באמת רוצים להיות
ולעשות. לפעמים צריך משהו שינער אותנו ויזכיר לנו מה באמת הרצון והמטרה שלנו.